

سوال

تبریک گفتن عید، یک یا دو روز پیش از فرا رسیدن آن چه حکمی دارد؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

تبریک گفتن عید از امور مباح است و از برخی از صحابه - رضی الله عنهم - این تبریک روایت شده است.

ابن قدامه - رحمه الله - می‌گوید: «ابن عقیل چند حدیث درباره تبریک عید ذکر کرده است از جمله اینکه محمد بن زیاد می‌گوید: همراه با ابوامامه باهلی و دیگری از اصحاب پیامبر - صلی الله علیه وسلم - بودم، پس هرگاه از [نماز] عید باز می‌گشتند به یکدیگر می‌گفتند: تَقَبَّلَ اللَّهُ مِنَّا وَمِنْكَ (الله از ما و تو بپذیرد) و احمد می‌گوید: سند حدیث ابوامامه سندی خوب است» (المغنی: ۲ / ۱۳۰).

ظاهر کاری که صحابه انجام می‌دادند و از آنان نقل شده این است که تبریک عید پس از نماز عید است و اگر انسان از روی اقتدا به اصحاب پیامبر - صلی الله علیه وسلم - تنها همین کار را انجام دهد نیکوست، و اگر پیش از آن از روی مبادرت و زودتر تبریک گفتن به دوستش چنین کند ظاهر امر این است که ان شاء الله اشکالی ندارد، زیرا تبریک عید از باب عادات است و امر در باب عادات وسیع است و مرجع آن عرفی است که میان مردم رایج است.

شروانی شافعی - رحمه الله - می‌گوید: «از این سخن او که می‌گوید: «در روز عید» این برگرفته می‌شود که تبریک گفتن در ایام تشریق و مابعد روز عید خواسته نمی‌شود، اما عادت مردم بر این است که در این روزها تبریک بگویند، و مانعی از آن نیست زیرا مقصود از آن کسب محبت و اظهار شادی است و از این سخنش همچنین فهمیده می‌شود که وقت تبریک برخلاف آنچه در برخی حاشیه‌ها آمده با طلوع فجر آغاز می‌شود نه با شب عید، و شاید گفته شود: این کار نیز مانعی ندارد زیرا عادت مردم بر آن است و بیان شد که هدف از آن جلب محبت و آشکار ساختن شادی است و مستحب بودن تکبیر در شب عید نیز این موضوع را تایید می‌کند» (حواشی الشروانی علی تحفة المحتاج: ۲ / ۵۷).

والله اعلم